

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Michał Laskowski

w sprawie **J.D.**,

oskarżonego z art. 207 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 12 marca 2025 r.,

skargi wniesionej przez prokuratora w trybie art. 539a k.p.k.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 24 września 2024 r. (sygn. akt V

Ka 686/24)

**na podstawie art. 539f k.p.k., w zw. z art. 536 k.p.k., w zw. z art.
439 § 1 pkt 2 k.p.k. uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę
Sądowi Okręgowemu w Lublinie do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym**

Jerzy Grubba

Włodzimierz Wróbel

Michał Laskowski

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Kraśniku z dnia 30 kwietnia 2024 r. (sygn. akt II K 617/23), J.D. został uznany za winnego tego, że w okresie od 1 kwietnia do 5

września 2023 r. w W. znęcał się psychicznie oraz fizycznie nad swoją żoną H.D. oraz córką A.K., będąc pod wpływem alkoholu, wszczynając awantury domowe, podczas których wyzywał pokrzywdzone słowami wulgarnymi i powszechnie uznawanymi za obelżywe, poniżał, oczerniał, zakłócał spoczynek nocny, córkę A.K. uderzył jednokrotnie w twarz we wrześniu 2023 r., żonę H.D. popychał i jednokrotnie dusił rękoma za szyję nieustalonego dnia w lipcu 2023 r., a nadto znęcał się psychicznie nad wnukiem J.K. (lat 15) w ten sposób, że wyzywał go słowami wulgarnymi oraz powszechnie uznawanymi za obelżywe, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu pięciu lat po odbyciu kary roku pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne. Za to Sąd wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz orzekł wobec oskarżonego nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonymi H.D., A.K. i J.K. na okres 3 lat, w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku, a także orzekł wobec oskarżonego zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych H.D., A.K. i J.K. na odległość mniejszą niż 5 m na okres 3 lat.

Od powyższego wyroku apelacje wnieśli obrońca oskarżonego i pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej H.D.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 24 września 2024 r. (sygn. akt V Ka 686/24) na podstawie art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. w zw. z art. 79 § 1 pkt 3 i 4 k.p.k. oraz art. 79 § 3 i 4 k.p.k. zaskarżony wyrok został uchylony, a sprawę J.D. przekazano Sądowi Rejonowemu w Kraśniku do ponownego rozpoznania.

Od powyższego wyroku skargę w trybie art. 539a k.p.k. wniósł prokurator, zarzucając orzeczeniu „naruszenie art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k., polegające na uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego w Kraśniku z dnia 30 kwietnia 2024 roku sygn. akt II K 617/23 oraz przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji w sytuacji, gdy nie wystąpiła żadna z przewidzianych w tym przepisie przesłanek uzasadniających takie rozstrzygnięcie, która to decyzja została podjęta w następstwie wyrażenia błędnego poglądu o zaistnieniu bezwzględnej przyczyny odwoławczej opisanej w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. w zw. z art. 79 § 1 pkt 3 i 4 k.p.k. oraz 79 § 3 i 4 k.p.k. polegającej na braku w postępowaniu sądowym obrońcy oskarżonego wobec powziętych wątpliwości co do jego poczytalności.”

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

W sprawie z urzędu stwierdzono wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Polega ona na tym, że sąd odwoławczy orzekał w składzie, który nie gwarantował spełnienia standardu bezstronności i niezależności, a więc był sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu tego przepisu, z uwagi na udział w tym składzie sędzi Sądu Okręgowego w Lublinie X.Y.

Jak wskazywano już wielokrotnie w orzecznictwie polskiego Sądu Najwyższego, jak orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka problem dotyczący niezależności polskich sądów i ich odpowiedniej struktury ma charakter systemowy. Kwestia ta zwłaszcza wybrzmiewa w tych przypadkach, gdy konkretni sędziowie nie tylko swoją karierę orzeczniczą zaczynali, bądź kontynuowali w oparciu o decyzje Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018.3), ale brali aktywny udział we wspieraniu wszelkich „reform” wymiaru sprawiedliwości po roku 2015 i utożsamiali się z wyrażanymi przez ówczesnie rządzących kierunkami zmian.

Sędzia Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie, X.Y., została powołana na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Lublinie decyzją Prezydenta RP z dnia [...] 2019 r., Nr [...]. Powołanie to nastąpiło na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa zawarty w Uchwale Nr [...] z dnia [...] 2018 r. Jak podkreślono w orzeczeniach Sądu Najwyższego w sprawach o sygn. III KK 375/21 oraz II KK 607/22, procedura tego awansu budzi poważne wątpliwości co do jej transparentności i bezstronności. Skład orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela te zastrzeżenia.

Istotnym elementem oceny postawy sędzi G. jest fakt, iż w 2022 r. podpisała ona listę poparcia dla sędziego Ł.P., byłego wiceministra w Ministerstwie Sprawiedliwości, kandydującego do drugiej kadencji Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą z 2017 r. Poparcie to udzielone zostało pomimo powszechnie znanych informacji o udziale Ł.P. w tzw. aferze hejterskiej, gdzie osoby powiązane z Ministerstwem Sprawiedliwości podejmowały próby dyskredytowania sędziów

broniących niezależności sądownictwa i stosujących w swoim orzecznictwie normy konstytucyjne oraz prawa międzynarodowego. Poparcie nastąpiło w czasie, gdy w przestrzeni prawnej funkcjonowały już liczne i jednoznaczne orzeczenia trybunałów międzynarodowych dotyczące kryzysu praworządności w Polsce, wobec czego nie mogło być wątpliwości co do sprzecznego z Konstytucją RP i prawem międzynarodowym sposobu wyboru kandydatów na sędziów przez ówczesną KRS.

W tym samym okresie, sędzia X.Y. ubiegała się o delegację do orzekania w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie, którą otrzymała decyzją Ministra Sprawiedliwości z dnia [...] 2022 r. ([...]). Musiała mieć przy tym świadomość, że delegacja ta była następstwem wcześniejszego (sierpień 2022 r.) działania polegającego na bezprawnym przeniesieniu doświadczonych sędziów Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w Warszawie do Wydziału III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, co było spowodowane wyłącznie ich stosowaniem Konstytucji RP i respektowaniem orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela oceny zawarte w sprawie II KK 296/23, które dotyczą delegacji sędzi X.Y. do Sądu Apelacyjnego.

Reasumując, udział sędzi X.Y. w rozpoznaniu niniejszej sprawy i wydaniu orzeczenia prowadził do obsady sądu niezgodnej z regulacjami prawa polskiego i międzynarodowego, a zatem do wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., dzielając tym samym oceny wyrażane już wielokrotnie przez Sąd Najwyższy m.in. w wyrokach z dnia 24 kwietnia 2024 r. (II KK 447/23), z dnia 11 grudnia 2024 r. (II KK 279/24), z dnia 16 maja 2024 r. (II KK 523/23); z dnia 20 listopada 2024 (II KK 271/24).

Jerzy Grubba Włodzimierz Wróbel Michał Laskowski

[WB]

[a.ł]